

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

กลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชียแปซิฟิก หรือ เอเปค เป็นการรวมตัวระหว่างเขตเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก เพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในภูมิภาค โดยก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2532 ณ กรุงแคนเบอร์รา ประเทศออสเตรเลีย ขณะนี้เอเปคมีสมาชิกรวม 21 เขตเศรษฐกิจได้แก่ ออสเตรเลีย แคนาดา ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ จีน ฮังการี นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ ไทย ใต้หวัน ซิลิแม็กชิโก ปาปัวนิวกินีเปรู รัสเซีย และเวียดนาม (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2552) ในแต่ละปีผู้นำและรัฐมนตรีเอเปคจะมาพบกันเพื่อทบทวนความคืบหน้าของการดำเนินงาน และกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์หลักของความร่วมมือในปีต่อไป เป้าหมายที่โดดเด่นที่สุดอันหนึ่งของเอเปคคือ "Bogal Goals" เป็นการส่งเสริมการเปิดเสรีด้านการค้าและการลงทุนในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก โดยเริ่มจากสมาชิกที่พัฒนาแล้วภายในปี พ.ศ. 2553 และสำหรับสมาชิกกำลังพัฒนาที่เหลือภายในปี พ.ศ. 2563

เอเปคเป็นกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่มีพลังและพลวัตของการเจริญเติบโตสูงสุดของโลก โดยมีประชากรในกลุ่มรวมราว 2.7 พันล้านคน หรือร้อยละ 40 ของประชากรโลก กลุ่มสมาชิกเอเปคมีผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) รวมกันกว่า 29 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือร้อยละ 53 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) ของโลก และมีปริมาณการค้าในกลุ่มรวมราว 17 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือร้อยละ 44 ของมูลค่าการค้าโลก (Asia-Pacific Economic Cooperation, 2010)

ภายในกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชียแปซิฟิกซึ่งมีประเทศสมาชิกทั้งหมดรวม 21 ประเทศ จะพบว่าแต่ละประเทศสมาชิกจะมีขนาดทางเศรษฐกิจที่ค่อนข้างแตกต่างกันมากในแต่ละ

ประเทศภายในกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชียแปซิฟิก โดยพิจารณาจากมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น ดังแสดงในตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นของแต่ละประเทศในเอเชียแปซิฟิกในปี พ.ศ. 2551

หน่วย: พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศ	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น
ออสเตรเลีย	1181.74
แคนาดา	1602.47
จีน	88535.2
ฮ่องกง	30067
อินโดนีเซีย	1676.93
อินเดีย	4954030
ญี่ปุ่น	507371
เกาหลีใต้	1023940
มาเลเซีย	738.677
เม็กซิโก	12110.6
นิวซีแลนด์	179.912
เปรู	373.033
ฟิลิปปินส์	7497.54
รัสเซีย	41962.5
สิงคโปร์	257.418
ไทย	9102.79
สหรัฐอเมริกา	14441.4
เวียดนาม	1477720

ที่มา : International Financial Statistics [CD-ROM] (2009)

เอเปคสนับสนุนการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคแบบเปิดกว้าง (open regionalism) โดยสิทธิประโยชน์ที่สมาชิกเอเปคให้แก่กันจะมีผลให้ผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกเอเปคได้รับประโยชน์ด้วย (ปกติกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจอื่นจะให้สิทธิประโยชน์แก่กันและกันเฉพาะในกลุ่ม และใช้หลักการเจรจาต่างตอบแทนเพื่อแลกเปลี่ยนสิทธิประโยชน์กับประเทศที่ไม่ได้เป็นสมาชิก) เอเปคมีเป้าหมายสนับสนุนระบบการค้าพหุภาคี (multilateral trading system) โดยการดำเนินการของเอเปคจะเป็นการหารืออย่างตรงไปตรงมา มีใช้การเจรจา แต่ยึดหลักการฉันทามติ (consensus) และความสมัครใจ (voluntarism) ของทุกฝ่าย ความเท่าเทียมกันและผลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก โดยคำนึงถึงความแตกต่างของระบบเศรษฐกิจและสังคม และระดับการพัฒนาของสมาชิก (กระทรวงการต่างประเทศ, 2550) โดยมีนโยบายหลักดังนี้

1. การเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุน (trade and investment liberalization)
2. การอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุน (trade and investment facilitation)
3. ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการ (economic and technical cooperation: ECOTECH)
(ความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก: เอเปค, 2548)

ดังนั้นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศในสถานะเศรษฐกิจปัจจุบัน โดยเฉพาะสำหรับประเทศกำลังพัฒนาและประเทศกลุ่มตลาดเกิดใหม่ (emerging-market economies) จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) ช่วยผลักดันกิจกรรมต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น แม้ในขณะที่ภาวะเศรษฐกิจถดถอยและกำลังตกต่ำ FDI กลายเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้เศรษฐกิจกลับฟื้นคืนสู่การเจริญเติบโตอีกครั้ง โดยเชื่อว่า FDI จะทำให้มีเงินทุนไหลเข้าประเทศเพิ่มขึ้น เป็นการเพิ่มสภาพคล่องให้แก่ตลาดเงินภายในประเทศและกิจการที่ประสบปัญหาทางการเงิน การขยายกิจการหรือการลงทุนใหม่ๆ ทำให้มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น นอกจากนั้นการลงทุนจากต่างชาติจะก่อให้เกิดการถ่ายโอนเทคโนโลยี ความรู้ทางด้านการบริหารจัดการ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีมาตรฐานเป็นสินค้าคุณภาพที่สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ (ธนาคารไทยพาณิชย์, 2547) และยังทำให้บรรลุวัตถุประสงค์หลักของเอเปคในการเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุน

แต่เนื่องจากวิกฤติด้านการเงินและเศรษฐกิจในปีพ.ศ. 2551 ส่งผลให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศทั่วโลกซบเซา ซึ่งรายงานจากการศึกษาแนวโน้มการลงทุนโลกประจำปีขององค์กรสหประชาชาติเพื่อการค้าและการพัฒนา (UNCTAD) ได้ประเมินว่าในปีพ.ศ. 2551 FDI ทั่วโลกลดลงจาก 1.7 ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ เหลือต่ำกว่า 1.2 ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ ในปีพ.ศ. 2552

จากนั้นคาดว่าจะกระตือรือร้นเล็กน้อยประมาณไม่เกิน 1.4 ล้านล้านเหรียญสหรัฐในปีพ.ศ. 2553 และฟื้นตัวเต็มที่เป็น 1.8 ล้านล้านเหรียญสหรัฐในปีพ.ศ. 2554 (UNCTAD, 2009)

ตารางที่ 1.2 แสดงการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศทั้งขาเข้า และขาออกของแต่ละประเทศในเอเชียแปซิฟิก

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศ	พ.ศ. 2533 - พ.ศ. 2543		พ.ศ. 2549		พ.ศ. 2550		พ.ศ. 2551	
	ขาเข้า	ขาออก	ขาเข้า	ขาออก	ขาเข้า	ขาออก	ขาเข้า	ขาออก
ออสเตรเลีย	6,946	3,192	27,864	23,418	44,330	16,806	46,774	35,938
แคนาดา	15,716	15,778	59,761	44,401	108,414	59,637	44,712	77,667
ญี่ปุ่น	3,149	25,409	-6,506	50,266	22,549	73,549	24,426	128,020
เกาหลีใต้	3,062	3,101	4,881	8,127	2,628	15,620	7,603	12,795
จีน	30,104	2,195	72,715	21,160	83,521	22,469	108,312	52,150
ฮ่องกง	13,841	20,393	45,054	44,979	54,365	61,119	63,003	59,920
นิวซีแลนด์	2,008	537	7,758	501	2,494	3,234	1,979	100
สหรัฐอเมริกา	109,513	92,010	237,136	224,220	271,176	378,362	316,112	311,796
บรูไน	349	41	434	18	260	37	239	34
อินโดนีเซีย	1,584	622	4,914	2,726	6,928	4,675	7,919	5,900
มาเลเซีย	4,722	1,550	6,060	6,084	8,401	11,087	8,053	14,059
สิงคโปร์	9,204	4,757	27,680	13,298	31,550	24,458	22,725	8,928
ฟิลิปปินส์	1,289	151	2,921	103	2,916	3,536	1,520	237
ไทย	3,198	370	9,460	972	11,238	1,857	10,091	2,835
ไต้หวัน	1,774	3,777	7,424	7,399	7,769	11,107	5,432	10,293
ชิลี	3,393	1,205	7,298	2,742	12,577	3,009	16,787	6,891
เม็กซิโก	9,373	591	19,316	5,758	27,278	8,256	21,950	686
ปาปัวนิวกินี	251	22	-7	1	96	8	-30	0
เปรู	1,506	15	3,467	428	5,491	66	4,808	729
รัสเซีย	1,941	1,294	29,701	23,151	55,073	45,916	70,320	52,390
เวียดนาม	1,322	-	2,400	85	6,739	150	8,050	100

ที่มา : UNCTAD

หมายเหตุ : จากตารางที่ 1.2 ตัวเลข FDI ที่มีเครื่องหมายเป็นลบแสดงว่าองค์ประกอบของ FDI อันได้แก่ equity capital, reinvested earnings หรือ intra-company loans อย่างน้อยตัวใดตัวหนึ่งมีค่าเป็นลบ จึงทำให้ค่า FDI มีค่าเป็นลบ

จากตารางที่ 1.2 จะพบว่ามูลค่า FDI ที่ไหลเข้ามาในแต่ละประเทศในเอเชียแปซิฟิกมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นหรือลดลงแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ แต่โดยภาพรวมแล้วจะพบว่ามูลค่า FDI มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้น

นอกจากนี้ยังมีการสำรวจโอกาสทางการลงทุนทั่วโลกระหว่างปีพ.ศ. 2550 – พ.ศ. 2552 ซึ่งจัดทำโดยองค์กรที่ประชุมว่าด้วยการค้าและการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNCTAD) บ่งชี้ว่า เม็ดเงินลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ (FDI) ซึ่งหมุนเวียนทั่วโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกภาคส่วนใน 3 ปีข้างหน้า ด้วยแรงหนุนจากการเติบโตของเศรษฐกิจโลก แม้จะมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับเสถียรภาพทางการเงินทั่วโลก รวมถึงการกีดกันทางการค้าในบางประเทศก็ตาม ผลสำรวจดังกล่าวได้มาจากการทำแบบสอบถามของบริษัทข้ามชาติ 1,500 แห่ง ซึ่งมีผู้ให้ความร่วมมือในการทำแบบสอบถามรวม 191 ราย โดยกว่า 2 ใน 3 ของผู้ตอบแบบสอบถามวางแผนที่จะขยายเม็ดเงินลงทุนโดยตรงจากต่างชาติทุกปี ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2550 ถึง พ.ศ. 2552 ระบุว่า การเข้าถึงตลาดขนาดใหญ่ที่กำลังเติบโตเป็นปัจจัยหลักที่ช่วยกระตุ้นการเติบโตของเม็ดเงินลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ ตามมาด้วยการเข้าถึงแหล่งการผลิต โดยเฉพาะแรงงานที่มีทักษะ รวมถึงการเข้าถึงแรงงานค่าแรงต่ำด้วย ซึ่งเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังเป็นเป้าหมายหลักที่ดึงดูดเม็ดเงินลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ โดยเฉพาะจีนและอินเดีย โดยมีเวียดนามเป็นตลาดใหม่ในภูมิภาค (ปรียพรรณ และรัตนนา, 2550)

จากรายงานการค้าและการลงทุนในเอเชีย-แปซิฟิก ประจำปีพ.ศ. 2552 ของคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคม เอเชีย-แปซิฟิกแห่งสหประชาชาติ (UNESCAP) ยืนยันว่า เอเชีย-แปซิฟิกกำลังเป็นหัวใจขับเคลื่อนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก โดยมีรายงานชี้ให้เห็นแนวโน้มของการลงทุนในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกที่เติบโตขึ้นหลังวิกฤตเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2551 ซึ่งเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศที่ไหลเข้ามาในเอเชีย และอาเซียนจะฟื้นตัวขึ้นอย่างรวดเร็วในปี พ.ศ. 2553 ซึ่งโดยส่วนใหญ่มุ่งไปยังประเทศที่มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับสูง เป็นผลสืบเนื่องจากการที่ประเทศเหล่านั้นเร่งปรับปรุงนโยบายและภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจให้ดีขึ้น รวมทั้งมีการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างประเทศมากขึ้น ขณะที่การฟื้นตัวทางสังคมยังต้องใช้เวลา และยังคงเร็วเกินไปที่

ภูมิภาคนี้จะประกาศตัวเป็นผู้ชนะจากวิกฤตเศรษฐกิจโลก ดร. โนลัน เฮย์เซอร์ รองเลขาธิการสหประชาชาติและเลขาธิการเอสแคป ระบุว่า การค้าในเอเชีย-แปซิฟิกในปี พ.ศ. 2553 จะขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยคาดว่า การส่งออกของทั้งภูมิภาคจะเติบโตขึ้น 6.33% การนำเข้าเพิ่มขึ้น 7.28% ขณะที่มีการส่งออกในปีนี้ได้รับการประเมินว่า หดตัวลงในระดับ 10.23% ส่วนการนำเข้าหดตัว 12.41% อย่างไรก็ตามการฟื้นตัวทั้งด้านการค้าและการลงทุนในเอเชีย-แปซิฟิกตามที่คาดการณ์กันนี้ ยังต้องการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับกับการฟื้นตัวที่กำลังจะเกิดขึ้น (ประชาชาติธุรกิจ, 2552) โดยให้เน้นการเติบโตอย่างสมดุล (balanced) เเท่าเทียม (inclusive) ยั่งยืน (sustainable) และการเติบโตโดยใช้นวัตกรรม ความรู้ และเทคโนโลยี (knowledge-based growth) หรือที่เรียกว่า APEC Growth Strategy (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ สำนักเจรจาการค้าพหุภาคี, 2553)

จากข้อมูลที่ว่าเอเชีย-แปซิฟิกกำลังเป็นห้วงกรขับเคลื่อนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก และ FDI ก็เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้เศรษฐกิจกลับฟื้นคืนสู่การเจริญเติบโตอีกครั้ง ดังนั้นจึงได้ทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศกับตัวแปรทางเศรษฐกิจในกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชีย-แปซิฟิก เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและมาตรการต่างๆ ที่จะเตรียมความพร้อมรองรับกับภาวะการณ์ต่างๆ ของระบบเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้น และเพื่อจัดหาแนวทางการส่งเสริมให้มีการไหลเข้าของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง และเนื่องจากประเทศไทยเป็นหนึ่งในสมาชิกเอเปค ซึ่งการลงทุนและการพัฒนาของประเทศไทยยังเกิดการขาดแคลนทางด้าน การเข้าถึงเงินทุนของผู้ประกอบการ การมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมไปถึงการเพิ่มทักษะของผู้ประกอบการให้มีระดับสากล ดังนั้นการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) จึงเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ และเป็นปัจจัยที่ประเทศไทยจำเป็นต้องพึ่งพาเป็นอย่างมาก ดังนั้นการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อประเทศไทยในการกำหนดนโยบายของรัฐบาลในเรื่องการเปิดเสรีทางการลงทุน และกำหนดยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมเพื่อที่จะให้ประเทศได้รับผลประโยชน์สุทธิ (net gains) จากการลงทุนจากต่างประเทศให้มากที่สุด (พิริยะ ผลพิรุฬห์, ม.ป.ป.)

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ที่เป็นตัวกำหนดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของประเทศในเอเชียแปซิฟิก

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการลงทุน และทราบว่าปัจจัยแต่ละตัวมีผลในทิศทางไหนมากน้อยเพียงใด ต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ในเอเชียแปซิฟิก
2. เพื่อนำผลของการศึกษามาเป็นแนวทางในการกำหนดและวางแผนนโยบายการลงทุนในส่วนที่เกี่ยวกับการเปิดรับการลงทุน โดยตรงจากต่างประเทศของกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชียแปซิฟิก

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาปัจจัยที่กำหนดการลงทุน โดยตรงจากต่างประเทศในเอเชียแปซิฟิกครั้งนี้ ได้ศึกษาเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศทั้งหมดทุกประเทศที่เข้ามาลงทุนในแต่ละประเทศในเอเชียแปซิฟิก แต่ในงานศึกษานี้ได้ทำการคัดเลือกมาเพียงบางประเทศ เนื่องจากบางประเทศมีข้อจำกัดด้านข้อมูลสำหรับประเทศที่นำมาศึกษาทั้งหมดมีจำนวน 12 ประเทศ ประกอบด้วย ประเทศออสเตรเลีย แคนาดา ชิลี อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ เม็กซิโก นิวซีแลนด์ เปรู ฟิลิปปินส์ รัสเซีย และไทย โดยจะใช้ข้อมูลทศวรรษเป็นรายไตรมาส ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 ถึง พ.ศ. 2551 ดังนั้นข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น อัตราแลกเปลี่ยน อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ มูลค่าการส่งออก และดัชนีราคาผู้บริโภค จึงต้องเป็นข้อมูลอนุกรมรายไตรมาสด้วย

1.5 นิยามศัพท์

1. การลงทุนโดยตรง (Foreign Direct Investment: FDI) หมายถึง การเคลื่อนย้ายทุนระหว่างประเทศที่มีเป้าหมายหลักเพื่อการเข้าควบคุมในการจัดการและกำไรขององค์กรธุรกิจ在不同ประเทศ การที่จะเข้าไปทำการควบคุมในการจัดการและกำไรขององค์กรธุรกิจต่างประเทศได้นั้นสามารถทำได้หลายวิธีการ คือ

1) โดยวิธีการเข้าไปซื้อกิจการขององค์กรธุรกิจที่ตั้งอยู่เดิมแล้วในประเทศผู้รับทุน เพื่อจะสามารถเข้าบริหารงาน ได้อย่างเต็มที่ หรือโดยการซื้อหุ้นทุน เช่น หุ้นสามัญ เป็นจำนวนมากพอที่จะทำให้สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารและควบคุมการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจเดิมของประเทศผู้รับทุนได้

2) โดยวิธีการตั้งกิจการสาขาขึ้นในต่างประเทศ ซึ่งทำให้กิจการแม้อยังสามารถบริหารงาน

ได้อย่างเต็มที่ หรือการเข้าร่วมลงทุนกับเอกชนเจ้าของประเทศในรูปของการลงทุนร่วม (joint venture) ซึ่งจะมีส่วนในการบริหารตามกฎหมายตามสัดส่วนของการลงทุนร่วม

3) โดยวิธีการเข้าไปตั้งองค์กรธุรกิจขึ้นใหม่ในประเทศผู้รับทุน เช่น ตั้งโรงงานหรือสำนักงานขึ้นใหม่ เป็นต้น (รัตนา สายคณิต, 2530)

2. ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น (Gross Domestic Product: GDP) หมายถึง มูลค่าของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตขึ้นภายในประเทศในระยะเวลาหนึ่งโดยไม่คำนึงถึงว่าทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการจะเป็นทรัพยากรของพลเมืองในประเทศหรือเป็นของชาวต่างประเทศ ในทางตรงข้ามทรัพยากรของพลเมืองในประเทศ แต่ไปทำการผลิตในต่างประเทศ ก็ไม่นับรวมไว้ในผลิตภัณฑ์ในประเทศ (กระทรวงการคลัง, 2546)

3. ดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index: CPI) เป็นดัชนีราคาที่ใช้วัดการเปลี่ยนแปลงของราคาขายปลีกของสินค้าและบริการที่ผู้บริโภคจ่ายซื้อเพื่อการบริโภค ณ ราคาตลาดและร้านค้าปลีกในปีใดปีหนึ่ง เปรียบเทียบกับราคาสินค้า ชนิดและจำนวนเดียวกันในปีฐาน

ทั้งนี้ สินค้าและบริการที่ผู้บริโภคจ่ายซื้อ ได้แก่ อาหารและเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย บริการตรวจรักษาทางการแพทย์ การบริการส่วนบุคคล การบริการด้านการสื่อสารและการขนส่ง การศึกษา การบันเทิง ยาสูบและเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งสินค้าและบริการเหล่านี้เป็นสินค้าและบริการที่ผู้บริโภคต้องจ่ายซื้อในราคาตลาดหรือราคาขายปลีก (เศรษฐศาสตร์น่ารู้, 2547)

4. อัตราแลกเปลี่ยน (Exchange Rate) เป็นอัตราที่เทียบระหว่างค่าของเงินสกุลหนึ่ง (เช่น เงินสกุลท้องถิ่น) กับหนึ่งหน่วยของเงินสกุลหลัก เช่น ค่าของเงินบาทเทียบกับ 1 หน่วยดอลลาร์สหรัฐเท่ากับ 40 บาท เป็นต้น ระบบอัตราแลกเปลี่ยนโดยกว้างๆ แล้วมี 2 ระบบ คือ ระบบอัตราแลกเปลี่ยนคงที่ (Fixed Exchange Rate) และระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัว (Floating Exchange Rate) (กระทรวงการคลัง, 2546)

5. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (Lending Rate)

อัตราดอกเบี้ย MLR (Medium Lending Rate) หรือ (Minimum Loan Rate) หมายถึง อัตราดอกเบี้ยเงินกู้แบบมีระยะเวลาที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี

อัตราดอกเบี้ย MOR (Minimum Overdraft Rate) หมายถึงอัตราดอกเบี้ยประเภทเบิกเกินบัญชีที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี

อัตราดอกเบี้ย MRR (Minimum Retail Rate) หมายถึงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากลูกค้ารายย่อยชั้นดี ทั้งนี้ใช้โยงเข้ากับอัตราดอกเบี้ย MLR เพื่อให้สามารถสะท้อนระดับ

ความเสี่ยงที่แตกต่างกันระหว่างลูกค้ารายใหญ่ กับลูกค้ารายย่อยได้ โดยบวกส่วนต่างสูงสุดที่
ธนาคารพาณิชย์ประกาศไม่เกินร้อยละ 4 ต่อปี (กระทรวงการคลัง, 2546)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved